

మా మి

నెనుల చంద్రమతిగారు

‘మామీ’

‘ఏమి జ్యోతిస్, మాట్లాడక కొంచెం నేపు పండు కొని నిద్రపో, చాలా ప్రోద్బంది’

‘అయితే అయిందిగాని ఏమి పరవాలేదు. నేనిక ఎన్నోదిసాలు బ్రతకను. నాజీవితము పూర్తికా వచ్చింది. మణి వాళ్ల తండ్రియింటికి వెళ్లాలికదా అని ఆలోచిస్తున్నాను. ఆయనిపై దెక్కడున్నాడు? మర్చిపోయాను?’

‘శీతారామపురం లో’

‘జౌనాను. శీతారామపురంకదూ, మణిని ఆక్కడికి పంపించు. అది మొదలే దృఢస్థురాలు కాదు. అందులో జబ్బుచునిపిదగ్గర వుంచటం మంచిది కాదు’

‘నీవు చెప్పేది చాలా బాగుండే, ఆమె నిన్నీసితిలో ఎలా విడిచి వెళ్లుతుంది?’

‘డాక్టరేమి చెప్పినది మణికి తెలుసునా?’

‘ఒకరు చెప్పాలా? చూస్తే నీసితి ఎట్లావుండేది నెనీదా?’

‘మొన్నను ఒకదినం మాటమీద వాళ్ల అమ్మ గారంటికిపోతే బాగుండునని చెప్పితేనే పూరికే వచ్చింది’

... ..

‘ఏమమ్మా మీ తండ్రి దగ్గరనుంచి కబురేమైనా వచ్చిందా? అనంతు వచ్చినాడే.’

‘జౌను. వచ్చే శుక్రవారంనాడు మాచిన్న చెల్లెలికి అన్నప్రాసనపండుగ చేస్తారట. అందుకని నేను....’

‘అలాగా మీ చెల్లెలికి ఒక బంగారుగొలుసు తీసి కానుకగా పంపించు, మీవాళ్లు సంతోషపడతారు’

‘కాదు నేనే పోవాలనుకుంటున్నాను. నేను

నా చెల్లెలు పుట్టిన వెనుక చూడనేలేదు. నాకు దాన్ని చూడాలని చాలా ఆకాంక్ష ఉంది.’

‘సరి సరి! జ్యోతిస్ నీ ఈ సీతిలో వదలి వెళ్లి వెళ్లు తావా? నీకు డాక్టరేమి చెప్పినది తెలీదా?’

‘ఇప్పుడేమి తొందరలేదేకదా చెప్పాడు.’

‘ఆయనలా చెప్పినప్పటికీ చూస్తే నీకు తెలీటం లేదా?’

‘నాకు ముగ్గురు తమ్ముల తరువాత యిదే చెల్లెలు. అందుకే అదంటే చాలా ముద్దు. పండుగ చాలా బాగా చేయబోతారట. నేనుగనుక పోకపోలే మా అమ్మ మనసు కొమ్ముకుంటుంది.’

‘జౌనాను మీ అమ్మ ఏమనుకుంటుందో నాకు తెలీదుగాని, మీ నాన్న మాత్రం యిప్పుడు జ్యోతిస్ ని విడిచివస్తే గోప్పడుతారు. నాకు బాగా తెలుసు.’

‘మీరు మా నాన్నకు, ఆయన వంటి సంగతి కేమీ భయపడవలసిన కారణంలేదు. నేను వెళ్లినప్పటికీ పరవాలేదు, పోయి రావచ్చునని ఒక బాబు వ్రాయండి’

‘బాగా చెప్పావు! నిజం, నీవు వెళ్లితే నేమి వుంటే నేమి. వెళ్లినందువల్ల ఏమి వస్తుండేదు. కాని భాషకం వుంచుకో, నేనుగనుక మీ నాయనకు బాబు వ్రాసానంటే నామనసులో వుండేదంతా వ్రాస్తాను. మఱి నీయివ్వం.’

‘అలాగయితే మీరేమీ వ్రాయనేవద్దు. నేనే నా భర్త ననుకుతాను. ఆయనేమీ అడ్డుచెప్పరు.’

‘అమ్మయ్యా, నీ చేతలకి నేనెంతో వోర్చుకొని వున్నాను. యీపైని వొకనిముషంకూడా ఓర్చుకోలేను. నీ సంగతి మీ నాయనకు బాగా తెలుసు. ఆయనను మోసపుచ్చలేవు లే’.

మాషీ వెళ్లిపోయిన తర్వాత మణి తన గది లోకి పోయి అలిగి పక్కమీద పడుకుంది. వారి యిరుగు పొరుగునవున్న స్నేహితురాండ్రువచ్చి ఏమి సంగతని అడిగారు.

‘మాడండీ ఎంత బాగుందో! నాచిన్న చెల్లెలికి అన్నప్రాసన చేస్తుంటే నన్ను పోనియ్యకుండా వున్నారే’

‘ఔనుమరి. నిజముగా నీవు పోదలమకున్నావా? నీ పెనిమిటికంత జబ్బుగావుంటే’

‘ఆయనకు నేనేమి చేస్తున్నాను? ఎంత ప్రయత్నించి నాకూడా చేయలేను. అసలు ఈయింట్లో వుండటానికి నాకేమీ బుద్ధివుట్టడంలేదు. వంటరిగా యీ యింట్లో నాకేమీ తోచడంలేదు. సహించలేకుండా వున్నాను ఇదంతా’

‘నీవు వొక వింతమనిషివీలాగా వున్నావే’

‘నాకు మీమాదిరి ఎవరేమనుకుంటారో అన్న భయంచేత నటించడం తెలీదమ్మా!’

‘సరే ఏమిటి నీపూహ’

‘నేను పోతాను, ఎవరు నన్ను ఆపలేరు’

‘ఆ! ఎంత దయలేనిమనిషివమ్మా’

... ..

మణి ఆమె తల్లి గారింటికిపోవు తలంపుకే అంత వ్యసనపడిందనేసంగతి వినడంతోనే జ్యోతిష్ పడక మీద లేచి కూర్చున్నాడు, దిండుసరి గానేసి ఆసుకొని.

‘మాషీ! ఆకిటికీతలుపు కొంచెం తెరిచి అలాంటరును తీసి మరుగ్గాపెట్టే’ అని కిటికీలోనుండి ఆకాశము వైపుచూస్తూ ఏదో ఆలోచించాడు. మాషీ అతను నిద్రపోతున్నాడనుకొంది. జ్యోతిష్ వున్నంటుండి ‘మాషీ మీరంతా ఆనుకున్నట్లు చుండువలె లేదిప్పుడు మణి కమా? ఇక్కడుండటానికే యిష్టం లేదు, ఎప్పుడూ రొసరొసలాడుతూ వుంటుందనికదా మీ రనుకోవడం? యిప్పుడు చూచావా?’

‘ఔను బాబా, నేనిప్పుడు తెలుసుకున్నాను. ఎవరికీ అనుభవముమీదగాని ఏవిషయం తెలీదు. నీవిక పండుకో’

‘నన్ను కొంచెం మాట్లాడనీ, కొంచెంనేపు ఆలోచించనీ ఏమి పరవాలేదు, మాషీ’

‘అయితే అలాగే నీయిష్టం’

‘ఒకప్పుడు మణియొక్క హృదయాన్ని నేనాకర్షింపలేకపోయానని నేనంతో వ్యసనపడి వున్నాను. కాని నీవుమాత్రం సహించలేకపోయావు’

‘లేదు జ్యోతిష్ నీనామాట అనవద్దు. నేనుకూడా ఎంతో ఓర్పుతోనే వున్నాను’

‘మనం యిష్టంవచ్చినప్పుడు మార్పుకొనడానికి మన మనస్సులు వట్టి మట్టిపెళ్లలతోటి చేతుబడలేదు. నులభంగా మణియొక్క మనస్సు లాగుకొనడానికి చూచానుగాని తనమనసు తనకే తెలీలేదని ఒకప్పుడు తెలుసుకుంటుందని నాకు మొదటనేతోచింది.’

‘అవును...’

‘అందుకనే దాన్నిగురించి మాచీమాడనట్లు వున్నాను’

మాషీ ఒక నిట్టూర్పువిడిచి యోచన చేయసాగింది. ఎన్నిమాగ్లో జ్యోతిష్, రాత్రులు వసారాలలో వానకు తడుస్తోన్నా, పడకగదికిపోవడాని కిచ్చుపడక పచార్లు చేస్తూంటాడు. ఎన్నిమాగ్లో తలనొప్పితో బాధపడు తూన్నప్పుడు మణివచ్చి తనకు వుపచారంచేస్తుండా అని వాపోతూంటాడు. ఆసమయాల్లో మణి నీ ని మా కు వెళ్లుటకు తయారవుతూంటుంది గాని, అతన్నిగురించిన తలవేలేదు. మాషీకితప్ప అతని మనస్సులోని వేదన మరియొకరికి తెలీదు.

ఇన్నిదినములుగా దేనికై వేచియున్నాడో అది నేటికి లభించిందికదా, తనకోర్కె ఫలించిందికదా అని జ్యోతిష్ సంతోషించాడు. తనహృదయములో మణియొక్క రూపము, ప్రేమతో పూజ్యతతో ముద్రించుకున్నాడు.

మాపీ మరల జ్యోతిన్ నిద్రపోతున్నాడని అనుకుంది. గానీ, అతను తిరిగి ప్రారంభించాడు.

‘నేను మణితోకూడా సంతోషముగా వుండలేదని మణి నన్ను సంతోషపెట్టలేదని, నీకు మణిమీద కోపమువచ్చిందని నాకు తెలుసుకానీ, మాపీ, సుఖము లనేవి ఆనక్షత్రాలలావుంటాయి. అవి చీకటినంతనే పోగొట్టలేవు, నడుమనడుమ వదలివేస్తూవుంటాయి. అట్లనే మనము జీవితములో ఎన్నోతప్పులు చేస్తాము. మనకు తెలియకుండానే నడుమనడుమ ఒకప్పుడు దానిలోనుండి నిజము ప్రకాశిస్తూవుంటుంది. ఆప్పుడు మనము యిదిమంచిది, యిదిచెడ్డదిఅని తెలుసుకో గలుగుతాము. నాకీదినము ఈఆనందమెక్కడనుండి వస్తోందో తెలియదు. సంతోషముతో నాహృదయం నిండింది.’

మాపీ మెల్లగా ఆతనితల తడుముచు ఆచీకటిలో కన్నీరు కార్చింది.

‘మాపీ, మణి యింతవయసులో వున్నప్పుడే నేను ...’

‘చిన్నవయసా! నేను నాప్రాణప్రతిమను పోగొట్టు కన్నులు డిల్లాగే చిన్నదాన్ని. అయినప్పటికీ నాహృదయంలో సర్వదాస్థాపించి వూజిస్తున్నాను. ఇది యొక ఎడబాటనుకుంటావా? నీనికన్న సంతోషం, మనజీవితానికి అత్యంత అధికమైనది కాదు.’

‘మాపీ, మణియొక్క హృదయము మేలుకొనే సమయంలో నేను వెళ్లిపోతున్నాను.’

‘నీవు దానినిగరించి ఏమి చింతపడవద్దు. మణి యొక్క మనసు మేలుకొంది. అదిచాలదూ?’

ఆసమయంలో జ్యోతిన్ కు యిదివరకెప్పుడో విన్నపాట ఒకటి స్మరణకువచ్చింది. ‘ఓహృదయమా, నీవు ప్రేమించినపురుషుడు యింటివాకీటకు వచ్చి నప్పుడు నీవు మేలుకోలేదు, అతడు మరలిపోతూంటే ఆపదకబ్బమువని మేలుకొన్నావు. అంధకారములో

మేలుకున్నావు’ అనేభావంగల ఆపాట యాతని చెవుల్లో మ్రోగింది.

‘మాపీ యిప్పుడు గంటఎంత?’

‘గంట తొమ్మిదయింది.’

‘అంతేనా, నేను రెండో యాడో అనుకున్నాను. నాకు కేకువజాము అర్థరాత్రిఅయింది. అయితే నన్ను ఆప్పుడే ఎందుకు పండుకోసున్నావు?’

‘నీవు నిన్న ఎంతనేపు మాట్లాడుతూ మేలు కున్నావో నీకు తెలియదూ? అందుకు ఈ కేక కొంచెం ముందుగా పండుకుంటే మంచిదని పడుకో మన్నాను.’

‘మణి నిద్రపోతూవుందా?’

‘లేదు నీకు ఆహారము తయారుచేస్తోంది’

‘అ! తానే చేస్తూవుందా? నిజంగానే?’

‘అవును నీకిచ్చే ఆహారమంతా తానే స్వంతంగా చేస్తూవుంటుంది.’

‘అలాగా? మణికి వంటరాదనుకున్నా.’

‘ఆడవాండ్రకు వంటకేర్చుకోవడం ఎంతనీవు? సమయము వచ్చినప్పుడు దానంతటాదేవస్తుంది.’

‘నేను ఇందాకా తిన్నఫులును చాలా రుచిగా వుంది. నీవే దానిని చేకావనుకున్నాను’

‘అయ్యో నేను కాదు. నన్ను ఏదైనా చేయనిస్తుందనుకున్నావా? నీపనంతా ఆమెయే చేస్తుంది. నీబట్టుకూడా ఆమె వురుకురుంది. నీకక్కడా మురికిలేకుండా శుభ్రముగా వుండవలెనని ఆమెకు తెలుసు. నీవుగనుక నీకూర్చునేగదిలోకి వెళ్లి చూస్తే ఏమనుకుంటావో. అది అంతశుభ్రముగావుంచింది. నేను మణినిగనుక నీవుండేగదిలో తిరుగనిచ్చావంటే యొక అలసిపోయేంతవరకు తిరుగుతూనే వుంటుంది. అందుకనే, నేను పోవద్దంటాను. అయితే ఆమెకు రావాలని, చేయాలని కోరిక’

‘మణికి వంట్లో బాగుందికదా మాషీ’

‘అమెను నీజబ్బుగనిలాకి తరుచు పోగూడదని, అర్బుకురాలని డాక్టరు చెప్పినాడు’

‘మాషీ నీవు దానిని ఎట్లా రానియ్యకుండా వున్నావు?’

‘నేను ఎట్లాచెప్పితే అట్లా వింటుంది. అయితే, అప్పటికప్పుడు నీవంటిసితినిగూర్చి యా మెతో చెప్పతూండాల్సి.’

నక్షత్రాలు ఆకాశంలో కన్నీటిబిందువుల్లా మెలుస్తున్నాయి. జ్యోతిస్ తనయొక్క అంతరించబోయే జీవితానికి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా నమస్కరించేడు. మృత్యుదేవతకు అతివిశ్వాసముతో కుడిచేయి చాచాడు.

జ్యోతిస్ ఓపికలేనట్లు యొక నిట్టూర్పువుచ్చి ‘మాషీ మణి యింకా నిద్రపోకుండావుంటే ఒక్కసారి యిక్కడికి రమ్మను, అయిదునిముషాలే వుంచుతాను. చాలానేపు వద్దు. నేను వోవిషయం ప్రత్యేకంగా ఆమెతో చెప్పాలి.’

మణినిపిలవడానికి మాషీ బయటికివెళ్లింది.

అప్పుడు జ్యోతిస్ యొక్కనాడి వేగంగా కొట్టుకొనడం మొదలెట్టింది. ఇదివరకెన్నడూ మణితో తన మనసువిప్పి మాట్లాడలేదు. మణివస్తే ఏమి మాట్లాడవలెనా అని యోచించాడు. ఈఅయిదు నిమిషములైనా వృధాపోనివ్వకూడ దనుకున్నాడు.

... ..

‘షీదీమీటమ్మా ఎక్కడకి వెళ్లిందలేమి కదా?’

‘అవును వెళ్లుతున్నాను శీతారామపురానికి’

‘ఎవరు నిన్ను తీసికొనిపోతారు?’

‘అనంతు.....’

‘ఈవేళకాదు మఱియొకదినం పోదువుగానిలే.’

‘అంతా సిద్ధమయింది. కంపార్టుమెంటుకూడా రిజర్వుచేశాడు’

‘అయితేనేమీ పరవాలేదు. యీదినం మంచిది కూడాకాదు. రేపుతెల్లవారి బయటైరివెళ్లు’

‘మాషీ నీకంతా యిదొకపిచ్చి, దినంబాగులేదు యిది బాగాలే దదిబాగా లేదని. ఏమవుతుంది నేనీవేళ వెళ్లిపోలే?’

‘ఈవేళ జ్యోతిస్ నీతో మాట్లాడవలెనని నిన్ను రమ్మన్నాడు’

‘సరే అయితే యింకా కొంచెం వ్యవధివుంది, పోయి చూచివస్తాను’

‘నీవుమాత్రం వూరికి వెళ్లుతున్నావని ఆతనితో చెప్పకూడదు’

‘నేనుచెప్పను. అయితే చాలానేపు నేనుండటానికి వీలులేదు. రేపు నాచెల్లెల్లికి అన్నప్రాసన గనుక ఈవేళనే పోవాలి’

‘మణీ, ఈఒక్కసారి నేనుచెప్పినట్లు విను. నీమనసు కొంచెం స్థిమితముచేసుకుని ఆతనిప్రక్కన కొంతనేపు కూర్చుని మాట్లాడిరా. నీవొందరపాటును ఆతనికి కనపఱచవద్దు’

‘నేనేమీచేయను? నాకొఱకు రైలు కాచుకొని వుంటుందా? ఇంక పదినిమిషాలకు అనంతువస్తాడు. అంతవఱకు ఆయనదగ్గర మాళ్సొగలను’

‘వద్దు. అయితే పోనేవద్దు. ఈతొందరపాటుతో జ్యోతిస్ దగ్గరకు నేను పోనియ్యను. ఓకఠినాత్మురాలా! నీవు ఇప్పుడు బాధించే నీమగడు త్వరలో ఈప్రపంచాన్ని విడిచిపోబోతున్నాడు. ఇదిగో నేను చెబుతున్నాను. నీవు నీరువాపజీవము యీరోజును ఎన్నటికినీ మరువలేవు. నీకు యిప్పుడు తెలియక పోయినా దేవుడొకడున్నాడని ఒకప్పటికైనా తెలుసుకోకపోవు’

‘మాషీ నీవు అట్లా నన్ను శపించకూడదు’

‘ఓ జ్యోతిస్! నానాయనా! నీనింకా ఎందుకిన్నాళ్లు బ్రతికివున్నావు? నీభార్య చేయుచేతల

కడ్డులేకుండావుంది. ఈపాపాని కంత్వంలేకుండా వుంది. ఈకఠినాత్మురాలి మనసెప్పుడు కగుగుతుందో కదా?’ అని వెక్కిరివెక్కిరి ఏడ్చింది మాషీ.

... ..

మాషీ కొంతసేపయినతరువాత జ్యోతిష్ నిద్ర పోతూంటాడనితలచి అక్కడికి వెళ్లింది. గాని ఈమె రావడంలోనే జ్యోతిష్ కదలడం మొదలైతేడు.

‘మణి ఏమిచేసిందోచూడు’

‘ఏమిజరిగింది? మణిరాలేదా? ఇంతఅలస్యమైందేమి?’

‘నేనక్కడికి వెళ్లేటప్పటికి మణి వెక్కిరివెక్కిరి ఏడుస్తూవుంది. ఎందుకంటే, నీకోసరం గంజిచేస్తుంటే అది అడుగు మాడిపోయిందట. తను నీకోసరం చేసింది అంత అజాగ్రత్తగా మాడ్చేసినానే అని ఆమెకు కష్టం గావుందిట. నేనుఓదార్చి పడుకోమని చెప్పివచ్చినాను. అందుకనే యిక్కడికి పిలువకొని రాలేదు.’

జ్యోతిష్కు మణిరాలేదని మనసుకు కష్టముగా వున్నప్పటికీ తనకిచ్చేఆహారము పాడుచేసినందువల్ల మనసు నొచ్చుకుంటున్నదే అని చాలాసంతసించాడు.

‘మాషీ’

‘ఏమి బాబా’

‘నాకు అంత్యకాలము సమాప్తిస్తున్నదని బాగా తెలుసునుగాని నాకే చింతలేదు. నాకొరకు నీవు వ్యసనపడకు’

‘లేదునాయనా, వ్యసనపడను. నేను బ్రతికియుండుట మంచిది, చావు మంచిదికాదని ఎప్పుడు అనుకోను. మనమీ ప్రపంచములో ఎన్నాళ్లు వుండవలెనో అన్నాళ్లు కష్టముఖములు మనకర్మప్రకారము అనుభవించిపోతాము. అంతే.’

‘నిజముగా చావు అతి ఆనందకరమయినదే’

జ్యోతిష్ ఆకాశమువంక తేలిపారజూచి మణితనవంకకు మృత్యుచేవలెవలె వస్తున్నట్లు ఊహించాడు. కొంచెంసేపుండి జ్యోతిష్ అన్నాడు:

‘మాషీ ఈ రెండురోజులనుంచి నేను మణిని చూడనేలేదే’

‘ఇంకోదిండియ్యనా అనుకోటానికి? జ్యోతిష్ కొంచెం పండురసంత్రాగు నీగొంతెడిపోయివుంటుంది’

‘నిన్న పిలుపుత్రం వ్రాసినాను, నీకు చూపించానా?’

‘నాకు చూపించనవసరములేదులే జ్యోతిష్’

‘నాతల్లి చనిపోయినప్పుడు నాకేమీ లేదుకదా. అంతా నీకే—నన్ను వెంచి పెద్దచేసినావు’

‘ఈఇల్లు కొంచెము సొమ్ము తప్ప అంతా నీవు సంపాదించినదేకదూ జ్యోతిష్’

‘అయితే యీఇల్లాకట్టి చాలదా?’

‘దీనిసంతా క్రొత్తగా మార్పుచేసి కట్టించినది నీవే కాదు’

‘మణికి నీమీద చాలా ఆశఅని నమ్ముతాను’

‘ఔనాను. అది నాకు తెలుసును. నీవు కొంచెం విక్రాంతితినుకో’

‘నా ఆస్తిఅంతా మణికి వ్రాసియిచ్చాను. కానీ అంతా నీదే అనుకో మాషీ. మణి నీమాట త్రోసి వేయదు’

‘దానినిగురించి నీకిప్పు డెందుకింతచింత?’

‘నాకున్నదంతా నీదే. నీయుణము తీర్చుకోలేను. నాపీలుపత్రముచూచి మరొకలాగు అనుకోకుమాషీ’

‘జ్యోతిష్! బాగావుంది. నీ ఆస్తి మణికిస్తే నేనే మైనా అనుకుంటాననా? నేంత తెలివిమాలినదా న్నుకున్నావా? నాసంగతి నీకు తెలియదా?’

‘నీకుకూడా...’

‘జ్యోతిష్, దబ్బుతో నన్ను ఓదార్చడానికి చూస్తున్నావా? నాకు కోపంవస్తుంది, నీవట్లా మాట్లాడితే’

‘మాషీ నీకు దబ్బుకన్నా ఎక్కువయింది ఏదైనా వుంటే యివ్వటానికి నేనెంత సంతోషపడతాను?’

‘అది నీవు యిచ్చేవున్నావు జ్యోతిష్. కావలసినదానికంటే ఎక్కువ నేయిచ్చినావు’ నానూన్య గృహానికవచ్చి దీనికి జీవమిచ్చినావు. ఇది నేను ఎన్నితరాలనుంచో చేతుకున్నపూజ. నీ వం త యిచ్చావుకాబట్టే యిప్పుడదంతా పోగొట్టుకుంటున్నాకూడా నేనేమి అనుకోడంలేదు. నేనిక ఏమి భరించలేను. ఒక్కటే నాకువద్దు. అంతా మణికిచ్చి పెయ్యి’

‘అవును నీకు ప్రపంచసుఖాలమీద ఆ భి రు చి పోయిందని నాకు తెలుసు. కాని మణి యింకా చిన్నపిల్ల పాపం’

‘అలాచెప్పకు. నీ ఆస్తి వ్రాసియిచ్చావుసరే. ఇటు వైవ ఆమెకు సుఖమెక్కడ? సంతోషమెక్కడ? అంతా అబద్ధము’

జ్యోతిష్ నిశ్శబ్దముగావుండి ఇది నిజమా అబద్ధమా అని తీర్మానించుకోలేక పోయాడు. మణికి తాను లేకపోతే ప్రపంచమంతా అంధకారమవుతుందా? అన్ని సుఖాలమీదా ఆభిరుచిపోతుందా? అవి ఆకాశమువంక చూస్తూ ఆలోచనలో పడిపోయాడు.

‘అవును యిది నిజమే. మేము కేలకొలదిసంవత్సరాలనుంచి చూస్తున్నాము. ప్రపంచసౌఖ్యములంతా వైఆడంబరములే. అవి శాశ్వతములుకావు’ అని నక్షత్రాఘ అతనికి చెప్పినట్లయింది. జ్యోతిష్ ఒక నిట్టూర్పువిడిచి ‘మనము నిజముగా, శాశ్వతమైనదేదీ యియ్యలేముకదా?’

‘నీవిచ్చినదేమీ స్వల్పముకాదు నా య నా. నీవామెకిచ్చినదానియొక్క విలువ గ్రహించగలకత్తి

యామెకు కలుగవలెనే అని నాకోరిక’

‘నాకా దానిమృత్యుపండురసం కొంచెమి య్యి కాహమవుతున్నది. నిన్న మణి యిక్కడికీ వచ్చినదా మాషీ?’

‘ఔను వచ్చింది. నీవు నిద్రపోతుంటే నీప్రక్కన చాలాసేపుకూర్చుని వినురుతూవుంది. మళ్లీ నీబట్టలుతుకుదామని లేచివెళ్లింది’

‘ఎంత ఆశ్చర్యంగా వుంది! నేనప్పుడే కలగన్నాను. మణి నా గదిలో ప్రవేశించడానికి ప్రయత్నంచేస్తూన్నట్లు, తలుపు కొద్దిగా తెరిచివున్నట్లు, మణి తోనుకున్నాకూడా తలుపు తెరుచుకోనట్లు...మాషీ! నీవు చాలాదూరం పోతున్నావు. నేను చచ్చిపోతున్నానని మణికి ముందుగానే తెలియపఱుచు. లేకపోతే, నా చావు దానికి పిడుగులా వుంటుంది...’

‘బాబా! ఈ కాలవ నీ కార్లమీద కప్పకో చల్లగా అవుతున్నాయి’

‘వద్దు మాషీ, నామీద ఏమిచేయవద్దు—నేను మోయలేను.’

‘ఈ కాలవ ఎవరల్లినాకో నీకు తెలుసునా? మణి నీ కోసరం అల్లింది. రాత్రులు నిద్రపోకుండా మేల్కొని నీ కోసం యిది అల్లింది. నిన్ననే ముగించింది’

‘జ్యోతిష్ అది తనచేతులతో మెల్లగా తీసుకొని తడవిచూచాడు. ఆ పూలుయొక్క మృదుత్వం మణిదేనని భావించాడు. ఆమెయొక్క ప్రేమచుయమైన తలపులతో ప్రతిరాత్రియు అల్లుచున్నట్లు కనపడిందతనికి. అది పూలుతోమాత్రమే గాక ఆమెచేతితోకూడా చేయబడినది గనుక, మాషీ దానిని తనకార్లమీద వేసి నప్పుడు ప్రతిరాత్రియు మణి తన అలసిపోయిన పాదాలకు ఉపచర్య చేస్తున్నట్లు ఉంది జ్యోతిష్కి.’

‘ మా ప్తీ ’

‘మాపీ, మణి కల్లడం రాదనుకున్నాను. దాని కల్లడం అంటే యివ్వలేదను కదూ?’

‘మనస్సుంటే ఏదైనా నేర్చుకోవడం ఎంతసేపు? నేనే నేర్పించాను. అయితే చాలా తప్పులున్నాయిం దులో?’

‘తప్పులుంటే నేమిలే. మనమేమి దీన్ని వస్తుప్రద ర్శనానికి పంపించు కదా? నా కార్లు వెచ్చగా కప్పు కోదాని! ఇది చాలదూ?’ ఆ కాలునను తన చేత్తో మెల్లగా తడుపుతూ, మణి అది అల్లడాని కేత ప్రయాసపడిందో అని యోచించాడు.

‘మాపీ, క్రింద డాక్టరున్నాడా?’
‘అవును అత నీ గాత్ర యిక్కడే వుంటాడు’

‘నాకు నిద్రపోయేందుకు మందు యివ్వవద్దని ఆత నితో చెప్పి. దానివల్ల నాకు నిజమైన విశ్రాంతిలేదు; మైగా నా బాధ నెక్కువచేస్తుండే గాని తగ్గించదు. నన్ను మేలుకో నే వుండనీ మాపీ. నా పెండ్లి శ్రావణ మాసంలో వున్నమనాడురాత్రీ కదా అయింది? నీకు భాషకముందోలేదో, నేను భాషక పరుస్తాను. ఈ వేళ మణిని రెండునిముషములు యిక్కడికి వచ్చిపోయినా. ఏమి పలుకవు? నాకేమాత్రమైనా వుద్రేకం పనికి రాదని డాక్టర్ చెప్పినాడా ఏమి? పరవాలేదులే, ఈ వేళ గనుక మణితో రెండునిముషములు మాట్లా డితే, అనక నాకు మందుగాని ఏదీ వద్దు. నాకీ సంతోషమే చాలు.....మాపీ యెందుకలా ఏడుస్తావు? నాకేమీ పరవాలేదు. ఈ వేళ నా హృదయం ఆనందంతో నిండివుంది. అందుక నే మణిని చూడవలెంటున్నాను.....వద్దు, వద్దు మాపీ నీ కేడిస్తే యింక నేను చూడలేను. ఈ నాలుగుసోజు లుగ నీ వేమీ పలకకుండా వున్నావు. ఈ వేళ యెందు కేడుస్తున్నావు?’

“జ్యోతిన్, దుఃఖించి, దుఃఖించి నా కళ్లల్లా నీళ్లన్నీ అయిపోయా యనుకున్నాను గాని యింకా

చాలా వున్నాయి. ఇక నేను సహించలేను బాబా నేనేం చేయను?’

‘మాపీ నీవు విచారపడవద్దు. నేను చూడలేకుండా వున్నాను. మణిని పిలు! మా పెండ్లిదినం భాషకం చేయాలి’

‘నేను పోతున్నాను బాబా నీ కేమైనా కావా అంటే, సాంఘ్ యిక్కడనే వుంటాడు పిలు’
మాపీ మణిగదిలోనికి పోయింది ఏడుస్తూ.
జ్యోతిన్ ఎవరో వస్తూన్న పడకబ్లము విని ఆశురతగా ‘మణి! అని కేక వేశాడు.

‘నేను సాంఘ్ని బాబూ, నన్ను పిలిచారా, అయ్యా?’

‘మీ యజమానుగాలిని పిలు’
‘ఎవరియ్యా?’
‘అమ్మగారిని’
‘అమ్మగారింకా రాలేదండీ’
‘రాలేదా! ఎక్కడినుంచి?’
‘శీతారామపురంనుండి’
‘ఎప్పుడు వెళ్లారు?’
‘చూడుకోజు అయింది.’

ఒకక్షణం జ్యోతిన్ దేహమంతా, చలనములేక తిమ్మిరిపట్టిపట్టెపోయింది. తను ఆనుకొనివున్న దిండు మీదనుండి క్రిందకు జారిపోయాడు. కార్లమీద వున్న కాలువను దూరముగా త్రోవేశాడు. చాలా సేపటికి మాపీ జ్యోతిన్ దగ్గరకు వచ్చింది. అతను మణినిగురించి మళ్లీ అడగ నేలేదు. మఱివిపోయి నాడు కదా ఆనుకొంది మాపీ.

‘మాపీ నిన్న నాకు వచ్చినకల చెప్పానా నీతో?’
‘ఏమి కల?’

‘మణి నా గదిలోకి రావడానికి ప్రయత్నిస్తూ న్నట్లు, తలుపు ఎంతకు తెలుచుకోనట్లు, ఇప్పుడు

నాకు తెలిసింది, కడాపటివరకు మణి నా దగ్గరకు రాక బైటనే వుంటుంది'

మాషీ బడలు చెప్పలేదు తానుకల్పించిన భావనా స్ఫురణంతా తలక్రిందులైందని తెలుసుకొంది. దైవ సంకల్పమును మన మడ్డగించలేము కదా అనుకొంది.

మాషీ నీవు నాయందు వుంచిన ప్రేమ జన్మ జన్మానికి తరగదు. నేను నాతో తీసుకొనిపోవుటకు నా ప్రాణము నీ యొక్క మాతృప్రేమతో నింపివుంచు కున్నాను. వచ్చే జన్మలో నీవు నాకు తొరిగా వుడు తావు అప్పుడు నేను అసమానమైన ప్రేమతో నిన్ను పెంచుతాను'

ఏమి? మల్లీ ఆడపిల్లగానే పుట్టమంటావా, కొడుకుగా పుట్టాలని ఎందుకు ప్రార్థించకూడదూ?'

పూచూ! కొడుకుగా వద్దు, నీవు నీ చిన్నతనంలో వున్న సౌందర్యముతో నాయింటికి రావాలి. అప్పు డెట్లా శృంగారిస్తా ననుకున్నావు?'

ఇంక ఎక్కవ మాట్లాడవద్దు జ్యోతిష్. పడుకో.'

నేకు లక్ష్మి' అని పేరుపెడుతాను.'

అది చాలా పాతకాలపు పేరే'

అవును నీవు పూర్వకాలపు మాషీవి. నువ్వు నీ చక్కని పూర్వకాలపు నడతలతోనే నాయింటికి రావాలి'

నేను నీ యింటికి దురదృష్టమైన యీ ఆడపుట్టు కతో వచ్చి, నీమీద భారం వేయడానికి నాకిష్టంలేదు'

మాషీ నీవు నన్ను బలహీనుడనని, అన్ని కష్టముల సుంచే దూరం చేయాలని అనుకుంటున్నావు'

నాయనా! నేను స్త్రీని, స్త్రీకి సహజమైన ప్రేమతో నీకు ఏ కష్టములు రాకుండా కాపాడా లని, ప్రయత్నించాను గాని, అది నా తరమా?'

మాషీ! నే నీ జీవితములో నేర్చుకున్న పాతాన్ని నిదర్శనంగా చూపడానికి వేళేలేదు గాని నాపై

జన్మకై నా పనికివస్తుంది. అప్పుడు పురుషు డేంచేయ గలడో చూపించగలను. వారు వారెయొక్క సంతో ఘనికై పాటుపడటం కపటం, స్వలాభాపేక్ష కాకూడదు?'

బాబా, నీ వెంతచెప్పినా సరే, నీ వందంకి అంతా యిచ్చినావే గాని, నీవు నీ స్వంతమునకై ఒకటి అను భవించలేదు'

నన్ను గురించి ఒకవిషయంలో మాత్రం సంతోష పడుతాను. ఏమంటే నా ఆనందములో ఏ కార్యము తొందరపడి చేయలేదు. బలవంతముగా ఒకటి నేను చేయించనూలేదు. ఎందుకంటే అసత్యం నన్ను శృష్టిపరచలేదు. కాబట్టి నేనింకా కాచుకొని వుండ వలసివచ్చింది. బహుశః సత్యమే ఆఖరుకి నాకులాభ కారిగా వుంటుండేమో? ఆ వచ్చే వారవరమాషీ?'

మాషీ అప్రకృగదిలోకి పోయి చూచివచ్చింది.

ఎవరులేరు జ్యోతిష్, పూరికే వుండు. అడుగో డాక్టరు వస్తున్నాడు'

డాక్టర్:- మీరు జబ్బునునిషిదగ్గర వుండకూడదు. ఆయనను పూరికే కలతపెట్టుతారు. ఇతను నా ఆసి పైంటు. ఇత నిక్కడుంటాడు. మీరు వెళ్లి విక్రాంతి తీసుకోండమ్మా కొంతనేపు'

మాషీ నీవు పోవద్దు. నేను నిన్ను పోనియ్యను'

సరే బాబా నేనామూల కూర్చునివుంటాను, నీవు పండుకో.'

వద్దు నీవు నా ప్రక్కనే కూర్చోవాలి. నీ చెయ్యి నేను ఆఖరివరకు వదలను. నేను నీ చేతిమీదుగానే వెలిగాను. నీచేతుల్లా సుంచే దేవుడు నన్ను తీసుకొని పోవాలి'

సరే అయితే మీ రిక్కడే వుండండి. అయితే మాత్రం మాట్లాడించవద్దు. జ్యోతిష్ బాబూ! నీవు మందు తీసుకునే వేళయింది.'

‘మా ప్రి’

‘నాకా? మందుకు వేళయిందా? మందులకు వేళ ఎప్పుడో అయిపోయింది. ఇంక మందు యివ్వడం నన్ను ఏమార్చడమే. నాకు చావంటే భయం లేనే లేదు మాపీ! ఆ డాక్టరును పంపించి. నాకు నీవు తప్ప ఎవరు ఆక్కరలేదు. ఏదీ ఆక్కరలేదు.’

‘నేను డాక్టరును గనుక చెప్పుతున్నాను. ఈ గడ బిడంతా నీకు హాని చేస్తుంది జ్యోతిక బాబూ’

‘అట్లయితే నీ వింకపో డాక్టర్! నీవుండి యింకా నన్ను తొందర చేయవద్దు. మాపీ! వెళ్లి నాడా లేదా? ఆ! వెళ్లి నాడా? నీ వింకరా, నా తల నీ వాళ్లొ పెట్టుకో...’

‘అట్లనే జ్యోతిక నీ వింక నిద్రపోవూ?’

‘మాపీ నన్ను నిద్రపొమ్మని చెప్పవద్దు. నేను నిద్ర పోతే మరి లేవను. నీ నింకా కొంచెం నేవు మేలు కొని వుండాలి. నీకు శబ్దం వినపడుతూ వుందా? ఎవరో వచ్చేటట్లు వుండే?’

‘జ్యోతిక ఒక్కసారి కండ్లు తెరిచిచూడు, మణి

వచ్చింది’

‘ఎవరు వచ్చింది? కలా?’

‘కలగాదు బాబూ, మణివార్ల తండ్రితోకూడా వచ్చింది’

‘ఎవరు నీవు?’

‘నీకు తెలీదా అది మణి’

‘మణీ! ఆ తలుపు తెలుచుకుందా?’

‘అవును బాబూ ఆ తలుపుమాడు బార్లా తెరిచి వుంది.’

‘కాదు మాపీ—ఆ కాలువకాదు. అదంతా వట్టి కల్ల’

‘అది కాలువకాదు జ్యోతిక—అది మణి నీ కాళ్ల మీద పడివుంది. నీ చెయ్యి మణి తలపైన పెట్టి ఆశీ ర్వాదం చెయ్యి బాబూ. మణీ, అట్లా ఏడువకు యిప్పుటినుంచీ. యింకా దానికి వేళవుందిలే. కొంత నేవు వూరుకో.....’

(రవీంద్రుని అంగ్లకథనుండి)

జ్వరబాధితులకు హెచ్చరిక!

చలిచలిగా కొంతనేవు వుండి, అది శ్రమంగా హెచ్చయి, తర్వాత మాడుపోటు, నుదురునొప్పి, కళ్లల్లో మంట, జ్వరం హెచ్చడం తగ్గడం, యివన్నీ శరీరంలో వున్న విషోద్రేకంచేత కలుగుతాయి. జ్వరంవల్ల పుట్టబడ్డ యీ విషం సరముల్ని, కండరముల్లోవుండే గ్రంధుల్ని అశక్తివంతములుచేసి, మనిషికి నిస్త్రాణ కలుగజేస్తుంది. సాధారణంగా తినే ఆహారమును తింటే అశక్తివంతముగా వున్న యీ అవ యవాలు తట్టుకోలేవు. అంచేత ‘హార్లిక్సు’ని ఇస్తే యీ అవయాలు త్వరలో శక్తివంతము లౌతాయి. ఇది డాక్టర్ల సలహా. ఇది నూటికి నూరుపాళ్లు జీర్ణ

శక్తి కలది. త్వరలో శరీరానికి దారుఢ్యము నిస్తుంది.

హార్లిక్సును యీ రోజునే కొని వాడండి—ప్రతిచోటా దొరుకుతుంది.